

## Uzasadnienie

### do uchwały Nr XXXII/207/2021 Rady Miasta Stoczek Łukowski z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie nadania pośmiertnie tytułu Honorowy Obywatel Miasta Stoczek Łukowski Stanisławowi Budzyńskiemu

Stanisław Budzyński urodził się 2 sierpnia 1907 roku w Kiczkach k. Siennicy. Jak wielu jego rówieśników z niezamożnych rodzin szansę na godziwą pracę i awans społeczny upatrywał w nauce i samokształceniu. W 1926 r. ukończył siennickie Państwowe Seminarium Nauczycielskie i w tym samym roku rozpoczął pracę w Szkole Podstawowej w Teodorowie. Później pracował w Rudniku k. Seroczyna, by w 1930 r. przenieść się do pracy w Stoczku Łukowskim. Uczył muzyki, zorganizował chór szkolny oraz zespół instrumentalny. Zajmował się też działalnością społeczną i polityczną. W czasie okupacji niemieckiej najpierw działał w grupie konspiracyjnej ZWZ-AK, a w 1942 roku został członkiem Komendy Armii Krajowej Obwodu Łuków. W roku szkolnym 1941/42 zorganizował wraz z Benedyktem Tynelskim i innymi odważnymi nauczycielami tajne komplety z programem szkoły średniej. Po zakończeniu II wojny światowej z przyczyn politycznych musiał opuścić nasze miasto, był bowiem szykanowany przez ówczesne władze. Wyjechał do Płocka, gdzie uczył w gimnazjum potocznie zwanym „Małachowianką”. Następnie był wychowawcą w bursie międzyszkolnej w Podkowie Leśnej. W 1949 roku ukończył Instytut Pedagogiczny ZNP w Warszawie pisząc pracę dyplomową pod kierunkiem prof. Kazimierza Maja „Stoczek Łukowski. Rys socjograficzny”. Wkrótce został dyrektorem Liceum Pedagogicznego w Otwocku, ale gdy wypominano mu przynależność do AK i reakcyjny światopogląd, w 1953 roku podjął pracę w Instytucie Głuchoniemych i Ociemniałych w Warszawie.

Do Stoczka powrócił, już na stałe, w 1958 roku, by objąć stanowisko dyrektora Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego i Ogólnokształcącego, czyli tak zwanej „jedenastolatki”. Był zapalonym entuzjastą dziejów regionalnych, a zwłaszcza Stoczka Łukowskiego. Prowadził Koło Miłośników Historii Stoczka Łukowskiego. Aktywnie działał w Związku Nauczycielstwa Polskiego. Pisał artykuły do tygodnika „Podlasie” wydawanego przez Zarząd Oddziału ZNP w Łukowie. W 1962 r. został pierwszym przewodniczącym Powiatowej Komisji Historycznej, był głównym organizatorem jej prac. Z jego inicjatywy powstała kronika Oddziału Powiatowego ZNP. Przyczynił się też do opracowania publikacji „Walka nauczycieli powiatu łukowskiego z okupantem niemieckim w latach 1939 – 1944”.

To, między innymi, z inicjatywy Stanisława Budzyńskiego w 1960 roku rozpoczęto budowę nowego obiektu szkolnego tzw. „tysiąclatki”. Oddano ją do użytku w 1963 roku, rok później gotowy był dom nauczyciela. Nadanie imienia bohatera powstania listopadowego generała Józefa Dwernickiego wymagało dużej determinacji, gdyż przeciwko temu pomysłowi zaprotestował ówczesny I sekretarz Komitetu Powiatowego PZPR w Łukowie. Twierdził on, że patronem szkoły nie może być reakcyjny generał, który „na Moskala sam jedzie”. Dopiero wyjaśnienia dyrektora, że Moskala to nie jest obywatel bratniego ZSRR, tylko dawny ciemiężca Polaków sprawiły, że sekretarz ustąpił mówiąc „róbcie co chcecie, ale na własną odpowiedzialność”. Dyrektor Stanisław Budzyński przeforsował swój pomysł, ale zapłacił za to utratą stanowiska.

Dla uczniów i pracowników zawsze był wzorem patriotyzmu. Za całokształt pracy zawodowej i społecznej otrzymał wiele nagród i odznaczeń. Wśród nich są: Medal Komisji Edukacji Narodowej, Złota Odznaka ZNP, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Był pomnikową postacią stoczkowskiej oświaty i nie tylko oświaty.

Stanisław Budzyński zmarł 17 marca 1987 roku i spoczął na stoczkowskim cmentarzu.

Rada Miasta, nadając pośmiertnie tytuł Honorowego Obywatela Miasta w Roku Obchodów Jubileuszu 475 – lecia Nadania Praw Miejskich dla Stoczka Łukowskiego, wyraża podziękowanie i wdzięczność za wszelką działalność na rzecz naszego Miasta.

PRZEWODNICZĄCY  
RADY MIASTA  
*Krzysztof Szczępanczyk*